

MARCZIUS TIZENÖTÖDIKE.

Péntek

181. szám.

Pest, october 13. 1848.

Nem kell táblabíró politika.

A Marczius Tizenötödike politikai hirlap october—decemberi évnegyedre előfizethetni helyben egyedül a Kiadónál, 2 ft. 30 kr. postán mindennap borítékba küldve 3 ft. 30 kr.

Egy hónapos előfizetést csak helyben egyedül a Kiadónál s a hónap első napjától számítva 1 forintjával fogadunk el.

Hirdetések egy háromszor hasábozott sorért, vagy ennek helyéért 2 kr. pp. fizettetek.

Pest october 13.

Miután néhány nap óta egy usztunk a jó hírekben mint hal a vízben, természetesen látszott, hogy egy időre megforduljanak a szelek. Szép idők után okvetlenül eszéseknek kell jönni.

A mi táblabíró hadviselésünk, aligha kudarcot nem fog vállalni.

Háznak ott, s halasztgatnak mindent az utolsó kémyszerűségig, pedig harcban a győzelem a sebes cselekvénye szokott lenni.

Ma reggel egy futár érkezett, kinek tudósítása szerint Jellachich Bécs külvárosában az osztrák reactio seregével egyesült.

Ime itt van a Mógaféle hadviselés gyümölcse.

Most már mi megindulhatunk Ausztriába, s mire nagy kényelmesen mendegelve meglátjuk a Sz. István tornyát akkorra lehet, hogy a fővárost a reactio felgyújtotta, összelötte, bevette, s a fennmaradott népet le is fegyvereztette.

Akkor aztán a mi hadseregünk nagy hosszú orral vissza fog vonulni. Bécsben megalakul ismét egy kutya kormány és felkelti ellentünk az ezer nemű összeesküvések szárait, mellyek ha Bécsben a democrata párt a hatalmat megtarthatta volna, csak úgy láthatlanul elveszték volna mindörökre.

Azonban meglehet, hogy a honvédelmi bizottságunknak a dolgok állásáról más jobb, s hitebb tudósításai vannak, mert ha a dolgok úgy állanak, mint mi előadtuk akkor seregünk vezetésében igazi tátottsáju haszontalan politika követett.

Nem úgy kell forradalmi időkben működni.

Üzni kellett volna Jellachichot, s megverni ott hol megkapták volna, s aztán egyesülni a bécsi democratiával és egy iszonyatos csapással gyökerestül kiirtani az egész reactiot.

Egy ilyen esemény Europa előtt egy fait accomplie lett volna, senki belé nem avatkozhatott volna.

Most pedig engedik a schwarzgelbnek külön megverni a bécsi democrata pártot, mellynél nemesebben a historiában soha senki magát nem viselte. A rettenetes következményeken kívül, mellett ezen aluszékony politika eredményezhetne, még ki tesszük magunkat annak, hogy az egész világ joggal a haladatlanság undok bűnével fogódhatni.

Nem menni be rögtön Ausztriába, mert azon nyomoru országgyűlés nem akarta.

Hiszen Krausz finanszminister még Metternich idejébeli hivatalnok. És hallgatásával Latournak tökéletesen czinkosa. Ilyen emberek szavára hallgatunk. A népet pedig védtelenül oda hagyjuk. Ez szenny s undok haladatlanság a magyar neven.

Pest october 13.

— Mióta ügyeink fő folyama Bécs falai alá fordultak figyelmünket, az aldunai harc tér egészen elkerüli.

Mondják, hogy ott egy idő óta alig történik valami: szent Tamás körül oly erőnk van, hogy az ellenségnek ellentáhatunk, hanem a sánczok elleni támadásról egy időre le lehet mondanunk.

Torontálban azonban még napi renden vannak a falvak megtámadtatása.

Fájdalommal értesültünk, hogy egy illy expeditio alkalmával lelkes és a legszebb reményekkel bízató ifju dolgozó társunk Bethlen Miklós nyolczad magával az ellenség kezébe kerültek, s azóta sorsukról semmit sem tudunk.

— Csernátoni, Cserző, s dolgozó társaink legnagyobb része mind a haza ügyében Bécs körül fáradoznak.

— Kandel József köz- és váltó-ügyvéd, ki lapjainkban Nyiri Jósá név alatt lön ismeretes nevét a kormány beleegyeztével megmagyarosítja, s felvéve a Nyiri nevet, mellyet irodalmi működései által a közönség előtt a jó hangzatuak közzé sorozott.

— Zichi Ödönnek minden javai a közállomány részére e napokban lefoglaltattak.

— A közlöny szerint Roth és Philippovich

fogoly generalok ellen a bűnvád kereset elrendelést. A nevezett egyének tudniillik keszökben fegyverrel egyszerűen elfogattak, s korántsem mint némellyek hiszik, hadi foglyokul önmagukat megadták.

A többi tisztek azonban megmaradnak mint hadi foglyok, kik a harc végével hazájokba vissza fognak bocsátatni.

Pest oct. 13.

Ugy kell lenni, hogy Bécsből még a madarakat sem eresztik Pest felé, nem hogy a posta jönne, vagy legalább futár érkezhessenek.

Némellyek azt hiszik, Bécsben borzasztó dolgoknak kell ezalatt történni. Fájdalom, mi nem tartozunk azon optimisták közé.

A hírekből, mellyek a bécsi belváros bástyáin keresztül szivárognak, azt lehet következtetni, hogy oda bent a győzelmes nép nem bír elég tapintattal győzelmének gyümölcsét szedni.

A nép mindig nagylelkű, a nép ha győzött, hamar megbocsát, olyan mint a jó anya, kit a legrosszabb fiú is kiengesztelhet.

Ki az, ki nem botránkozik meg azon, hogy Bécsben a forradalom lángjának közepén Latour czinkosa Krausz még tovább is finanszminister, a lelketlen s gyáva országgyűlés újra meri régi nótáját pengetni.

Pesten ma már azt beszélték, hogy a katonaság Bécsét bombardir ozni kezdte. Ez a hivatalos tudósításokból, mellyek ezen perczig érkeztek még nem valósul.

Hanem előb utóbb be fog következni, mert a belváros a bemenekült fegyveres népet egy pár napnál tovább nem is élélmezheti.

Különben pedig el kell készülnie lennünk arra hogy a becstület szóval és esküvel mit sem gondoló reactorius párt, meg fog kísértetni minden módot, minden eszközt, egész szélsőségekig.

Ez napnál világosb. Nem kell hozzá prophetai lélek, hogy azt az ember be lássa.

Csak azt kell tudnunk, mit akarnak azon emberek, s minő eszközök vannak kezükbe czéljuk kivására nézve. S ekkor szemünk előtt lebeghet a közel jövő képe.

Bizony lövetni fogják ők a jó Bécs városát.

A jó ügy sorsa a bécsi nép kezében van, mellyet azonban némi véletlenségek nagyba elősegíthetnek.

A Bécs körüli katonaság megtagadhatja az engedelmességet. Különösen a magyarok, de tán illyen nincs is köztük a német és az olasz.

Ha pedig Bécs körül csupa gonosz szellemű katonaság van össze huzva, akkor jó formán szabadon marad a vidéken elszort magyar katonaság, s haza jövetelőket senki sem gátolhatja.

Az osztrák pedig tartózkodó lesz nyerni akarni a vámon, midőn a réven ugyan annyit elveszt.

Borult zavaros idők, s ez száz esztendeig is így fog tartani, míg a gonosz kuforrásához, a dynastiahoz nem nyulunk.

Ollyan ez mint a sebben a golyó, ez örökös bajokat és fakadásokat okoz. Ki kell azt környezetével együtt a testből vágni.

Pest october 12.

Szerkesztő!

Hogy az Isten bennünk hadügyministeriumunkkal megvert, azt úgy gondolom eddig csak a vak nem látta még be, — hanem biz az is, legalább érezhette, — de megvert, s ver bennünket még avval az ugynevezett haditanácsossal is, itt vagyunk ám a gyönyörű mákvirágok! — magok, magokat egymásután egyik fokozatról a másikra emeltetik, az ember még új czimökhöz még hozzá sem szokik, máris újra tesznek szert! — növekednek, mint a gombák az eső után — az alatt — még derék honvéd zászlóaljaink parancsnokai, derék Lahnerunk, s Répásynk, stb. kik a harcmezéjén szereznek valódi érdem-koszorúkat a hazáért, s az utóbbi kettő azonfelül már mindenik 4—5 éves őrnagy is — míg ezek mondom egészen elfelejtetnek.

A honvéd tisztek is messze a tüzhelytől egészen a hadi tanácsra, s annak igazságos s részrehajlatlan eljárására bízzák ügyüket; — no de megis járják szegények! soha több részrehajlással nem történtek az előmozdítások, soha több személyes érdek, kegy, s pártfogás nem mutatkozott mint újabb időben ez haditanácsnál.

Ugy gondolom, hogy addig is, míg új ministeriumunk, jelesen még hadügyministerünk lesz ismét, s pedig ollyan, ki eléggé ügyes, erélyes, s igazságos, az ilyen visszaéléseket megróni, a vétkeket széttiporni, — szükséges volna, hogy a haditanács eljárása felett örködjék a nemzet, s ne engedje, hogy bizalmával, s átengedett hatalmával visszaélés történjék; — minthogy ez keserű gyümölcsöket hozhat, — mert a legjobb hazafiúi érzelmek is elkeserednek, ha a magányérdek jogtalanul lábba tiportatnak; ez úttal pedig csak a haza szent ügye veszt, — ezt pedig minden áron el kell korúlni.

Alakult egy tábori kar is, történtek hozzá eddig e néhány kinevezések is. — De a tegnapi s mai Közlöny ollyan kinevezéseket közöl velünk a tábori karról, melyek nagy része eléggé mutatják, hogy azok, kik ezen kinevezéseket kezelték, igen sokhoz érhetnek, de azt, miként legyen egy tábori kar alkotandó, — épen nem bírják fel-fogni, — elhiszem! — a tábori kar a világ minden kiképzettségénél, — színe a hadiseregnek, — annak hatásköre a legfontosabb s legszebb, — de azért mindenütt megkivántatik, hogy a testületbeli tisztek, különös tudományos műveltséggel, s a

hadisereg tökéletes ismeretével bírjanak, — minthogy csak így képesek hivatásuknak megfelelni.

Hanem persze, hogy mi legyen a tábori kar hivatása, s feladata, ennek következtében mit keljen tagjaitól igényelni, — azt az ember sem a Reitschulban, sem a Depotnál meg nem tanulja, — da muss man etwas mehr, als Birn braten können, és így fájdalom, hogy ezen annyira fontos testület elhanyagoltatik, — s még össze sem áll, már becséből tetemesen vesztend, — meglehet, hogy némelly urak a tábori-, szekerezési kart synonymusnak tartják.

Hallja csak, tovább minő visszaélés történt a kinevezésnél, a tegnapi Közlönyben a többi közt Pongrácz Coburg huszár, s Lonyay Wrbna könnyű lovas ezredbeli főhadnagyok is szinte századosoknak nevezettek ki a tábor karban, — tudományos kiképzésök, mint biztos kufőből tudom, egyiknél sem valami különös, — de az utóbbi azon felől nem főhadnagy, hanem csak hadnagy, s az is csak tavaly lett, — miért tehát őt hamisan a hivatalos lapban főhadnagynak nevezni, mikor csak alig lett hadnagy, s minő érdemei vannak, hogy ő, mint 20 éves ifju, ki jöllehet a mérnök tanodában neveltetett, de onnét mint hadfi lépett ki, — rögtön századosná neveztetett ki, — jöllehet elvileg ki volt mondva, hogy legalább csak egy fokozattal felljebb, le'iet áttétetni. — Világos, hogy a nevezett egyén kinek a gyakorlati téren szerzett ismeretei, mindenestre csekélyek, mert még csak 2 éve szolgál, még e polczra nem volt való, s azon felül önre bizom megnevezni, minő tett, minő eljárás az, — ha a hivatal igazságtalan eljárása alapjául hamis adattal áll elő? csak hogy a védencz százados lehessen! — Ez gyalázat, csufság, s rut csalás. — Pfiu! —

Nem akarom bizonyítani, — de allgha nem csak hadnagy volt, — legalább ez előtt még 6 héttel is csak az volt. Ha ez az eljárás így folytatik, akkor pah! — tábori kedv jókor fogsz hanyatlani, — s elhomályosodni! — s ki az oka? — erre úgy gondolom igen könnyű a felelet.

Az érdemnek, s kitünő észbeli tehetségnek legyen meg a maga jutalma, — de ezen jutalom s érdem méltánylás alapuljon, és épen a katonaságnál ne alapuljon, kegyen s pártfogáson, mert egyébként oda jövünk, hol voltunk. — Bizasának az illy ügyek, ügyes, értelmes s hiv kezekre.

Apropos! drága szerkesztő! maga minden tud! — ugyan magyarázza meg nekem, hogy van az noha már septemher 11-ől fogva nincs ministeriumunk, s jelenleg ministerelnökünk sincs, — még is némelly uri egyén, elébbi hivatalihoz annyira ragaszkodik még most is, hogy minden rendeletet mint hadügyminister írja alá! Pedig kár a nemzetet arra emlékeztetni, — megemlékezik a magyar arra még él a nélkül is, de még is feleljen erre! — hogy ezen csudát magamnak megfejtessem. — Adio mio Caro.

X. Y. Z.

Nyílt levél Wesselényi Miklóshoz.

Ön báró ur 10 éves polgári halott létére Mártiusban — e nagyszerű nehéz időben csupán hű dicsvágó és anyagi telhetetlenségéből főispánságot keresett és nyert, s még mellé királyi biztoságot is. Önnek mint magával is jót tehetetlennek főispánsága e cselekvényt és erélyt követelő időben valóságos satyrája a tizenkilenczedik századnak s a magyar kormányának, — emellett veszedelme a hazának, a népszabadságnak. — Ön megyéjének — Középszolnoknak egy része, s épen saját volt urbéri birtoka és szomszédsága anarchiában van, — Urbán zászlóaljnak, a reaktionnak, az absolutismusnak megnyerve. Est ön főispánságának s édes bátyja öreg Wesselényi Farkas volt absolut főispán bujtogatásának köszönheti a haza, ki a szegény elámitott nép, különösen a tövisháti egyházi s kisebb nemesség közt következőleg toborz: előmutat Urbántól kapott s Ferdinand aláírása mellett nagy pecsét vagyis kétféjű sással ellátott iratot, mellynek tartalma körülbelül ez: „felséges urunk hatalmas parancsolata, hogy a kinek nem kedves az élet s nem kell több kenyér a földön — álhat a ministeriumhoz; a ki azonban nemes maradni s mint paraszt nemessé lenni s birtokot kapni akar, e zászló alá esküdjék.“ Mihez hozzá teszi még Wesselényi Farkas: „ha valaki találkoznék, ki e császári kir. parancsnak valóságát tagadná, kendteket ellenkezőre rábeszélni s a ministeriumhoz hódítani törekednék, rögtön lóháton nyargalva vigyék meg a hirt Naszódra Urbánnak vagy nekem, — jól megfizeti a császár a ló árát, — akár ha jobbnak látják kendtek, üssék agyon az ollyan embert, legyen bár gróf vagy báró. Jótállok én semmi bántalmuk nem lesz, — kétszáz ezer fegyveres van mellettünk.“

A Wesselényi Farkas által fily gonoszul felbujtatott megyében a szegény elámitott népet felvilágosítani, s az igaz ügynek megnyerési képviselőhöz néhány radikálitól, közvetlen pedig Kossuthtól küldött bizost Wesselényi Miklós mártiusi főispán mint rosz irányu izgatón egy schwarzgelb parancsában első alispánja Bálint Elek által — kinek politikájáról most nem szólnék elfogatni rendeli. — Tehát középszolnoknak volt de elcsapott és mártiusi főispánjának, Wesselényi Farkas és Miklósnak politikája 1848-ban a haza fájdalomra váratlanul összetalálkozik, s egy kézre dolgozik ott, hol a haza veszedelmét készítik, hol a népszabadságot gyilkolják. Nagy égi! hogyan találkoznak a szélsőségek, mihelyt az aristocrazia hitvány érdekét kell emelni, habár romjain s népszabadságnak.

Wesselényi Miklós érintett eljárásának czimet nem adok, — adjon a magyar haza, — én csak a tényt hoztam napfényre.

Hanem kérdem önt Wesselényi Miklós; mióta tart engem rosz irányu izgatónak?

1.) April óta-e, midőn a kör radikál czime felett vitatkozván ön a radikalitás szükségét tagadta s értésemre adta — már akkor körülbelül főispán — mikint ön nem radikál.

2.) Azóta-e hogy én Kuthi Lajossal együtt ön irányában állítottam: mikép a párizsi 15000 ártatlan polgár vérében került krawalban a magyar aristocrazia gaz része is befolyt?

3) Azóta-e, midőn ön a pesti lelkes fiatal-
ságot a reactio kezére dolgozással vádolván ön
önt megczáfoltam, s a fiatalok túlbuzgóságának
tiszta alapjáról meggyőztem — annak a bécsi
respublika kiküldetésakor mutatott példátlan ész-
lyességére hivatkozással.

4) Azóta-e, hogy ön Kossuth s egyedül üd-
vözítő politikája ellen nyilván és nem nyilván
aristokrat klubokban demonstrált és működött.

5) Azóta-e, hogy ön a duplex remegőnek
csinált Kovács Lajossal egy idő óta összesimult,
és Szécsényi István — az egykor ellentétes po-
litikája férfi felett örök állapotában dícsérő be-
szédet írt.

6) Azóta-e, hogy ön Teleki Ádám régi jó
barátja árulásának mentegetőse s szépítése al-
kalmával rám megnehezelt.

7) Azóta-e, hogy ön sept. 19-kén Bécsben
a küldöttségben határozott fellépés helyett dip-
lomatazált, s ugyanakkor Récsi Ádámmal oly
gyakran s bensőleg francziálul értekezett.

Végre számtalan eseteket mellőzve, azóta-e,
midőn ön a reactio diadaláról meggyőződésében
— mint három nap előtt Kolozsvárt proclamatio-
nyomatás alkalmával hallám — császári ótalem
alá Graefenbergbe vonult.

Egyébiránt bármióta tartson is ön engem
rossz irányu igazónak, hogy én mint radikal s a
Kossuth népboldogító politikája mellett élethalál-
harcos, ön s a népszabadság ellen fenekedő
aristokratia pimasz része előtt veszedelmes va-
gyok — az természetes. Csak azon bámulok, hogy
ha ön engem sept. 17-ke előtt már rosszirányu
igazónak ismert, micsoda lélekismerettel kért föl
utitársul Bécsbe, — ha pedig az érintett időig an-
nak nem tartott — Pestre érkezünk után én
azonnal az érdekelt hivatásra kijelöltetvén alig
48 óra alatt, midőn önnel még csak nem is he-
széltem, hogyan lehettem rossz irányuvá.

Ismétlem fenekedő kérésemet, — különösen pe-
dig azt: mondjon le a főispánságról, melly a re-
actio diadaláról meggyőződött s császári ótalem-
ba Graefenbergbe vonultnak kezén a népszabad-
ságra nézve üdvös nem lehet. E lemondással —
ön az igaz ügy érdekében cselekedvén — az iz-
gató czim és elfogató schwarzgelb parancsért ne-
kem tökéletes elégtétel lesz adva.

Adja az ég, hogy lemondását leérkeztemkor
Pesten találjam. Én néhány nap mulva Pesten s
aztán valahol ágyutelep vagy ütegnél leszek;
inkább ott nyílt téren ellenséggel szemben ezerszer
meghalni, mint ön megyéjében a pecsovics We-
selényi Farkas istentelen bujtogatása, s ön schwarz-
gelb rendelete által fanatisált szegény nép vala-
melly galád tagja által orozva agyon üttetni.

Czélomat ön és bátyja daczára középszol-
nokban is elértem; mert feltaláltam itt ott néhány
radikált, kiknek segédkezők által egy pár nap
mulva több ezrek előtt tudva lesz a szabadság
ellen intézett armány s olvasott a népfelkeltő lel-
kes szöveg.

Szilágy-Somlyó oct. 7-ke 1848.

Ferenczi László.

Szerkesztő!

Pécs, oct. 9. 1848.

Ha valamikor, szükséges most felvilágosítani a
főleértékeket és megczáfolni az alaptalan gyanu-
sítgatásokat.

Engedje meg azért ön, hogy lapja 172-ik
számában pécsi tudósítására néhány szóval anyi-
ban feleljek, mennyire az igénytelen személye-
met illeti.

Philippovics generál hadi segédével és 38
emberrel a helybeli hatóság által hozzám volt el-
szállásítva. Adtam nekik, mit tennem kellett, ebé-
det és vacsorát. „Pompás vendégség“ már csak
azért sem lehetett nálam, mivel senkit, de épen
senkit sem hittem ebédre vagy vacsorára vendég-
gül. Egyedül a nevezett generál és adjutánsa evett
nálam. Tanunak fölhívom Pécsnek egész lakos-
ságát.

Én Roth Pécsen levő seregének egy pohár
bort sem adtam, annál kevesebbé azon csapat-
nak, melly Rácsváros nevű faluban tanyázott,
micsém tudván ottlétéről; miért bátran állíthatom,
hogy azt, midőn Pécsen keresztül vonult, „enge-
met zsviozai“ ki sem hallotta. Tanun ismét
egész Pécs városa lehet.

Grádiskai pap nálam sohasem volt; sőt mióta
sept. 16-án Pestről megérkeztem, még dráván-
tuli papjaim közül sem láttam csak egyet is. Az
állítólagos conferentia tehát koholmány. Politikai
titkaim nincsenek. Reactionarius nem vagyok.

Mennyire igyekeztem a m. kormány minden
rendeleteit tölem telhetőleg teljesíteni, csak egy-
egyel akarom bebizonyítani. Magyarföldön szü-
letett megyémbeli Strechay Lajos káplán részt
vett drávántuli állomásán az illyr mozgalmaktól,
és én őt, mihelyt arról értesültem azonnal Mo-
hácsról disponáltam, és miután engedelmessé
vonakodott, meghagytam esperesének, hozza őt
rögtön át a Dráván, és midőn erre megyémből
elment, minden papi hivataloskodástól föl füg-
gesztém.

Ennyit az említett czikre lehetlen volt haza-
fiaságom érzetében nem válaszolnom, mag levén
győződve, hogy önnek igazságszeretete helyett
engedem feleletemnek lapjában. Isten önnel.

Scitovszky,
pécsi püspök.

Egy szó paptársaimhoz.

Valahányszor Budapesten megfordulok, min-
dig megbotráncokozom rajtatok, bajtársaim, midőn
már husz lépésnyire kirí belületek a pap.

Nem mintha különös méltóság jelölne lépteit-
eket, vagy anyagi szelidség, plátói bölcsesség
s jótékonyságot gyakorolni kereső szeretet sugár-
zanók arcaitokból, hanem a mi titeket messi-
ről már megismertek, az a szűk nadrág, a ma-
gyartalan kabát, a sima arcz.

Szabadság mindenben, mi magasabb érdeket
az emberiség érdekeit nem sérti. Ez olvom. És
ezen olvasnival fogva nincs jogom ruhátok vagy
arczotok simasága ellen kikelni.

De én abban hogy ruhában és viselésben kü-
lömbözni akartok többi polgártársaitoktól, két oly-

lyan dolgot látok, mellyet jóváhagyni és tralgá-
tással mellőzni nem tudok.

Első az, hogy sokan azért hordják a megkülöm-
böstető ruhát, mert a főpapok azt kívánják, és a
másképpen öltözködőket üldözik.

Miért kívánják azt a főpapok, nem kell má-
gyarázni. Szeretik, ha rabszolgáik, bérruhában
járnak; ha gyűlöttekké, gyanusokká tessék ma-
gokat a világiak előtt; ha már ruhájoknál fogva
is kizárják magokat a többi polgárok köréből.

Az első ok tehát szolgáló félelem, melly sen-
kit sem bélyegez meg oly rutul, mint a papok, ki
ha hivatását felfogta, a félelmet nem ismerheti
annál kevésbé a szolgáló félelmet.

Ha polgári tisztos ruhában, és férfias arczczal
meg fogtok jelenni, jogotokban vagytok, mert
ezen szabadság semmi féle magasabb érdeket nem
sérti és polgártársaitok látni fogják, hogy férfiak
vagytok és polgárok, a szabadság bajnokai és ha
kell, vértanúi és tisztelni fog titeket, mert tudno-
tok kell, hogy a szabadság a vallásnak is élető
levegője. —

A második dolog, mellyért gyűlölöm rajta-
tok a külön ruhát és a nőies arczot, az, hogy ez
által fontosságot látok tulajdonítani oly külső-
ségnek, melly bizony csak a buta néptömegre bír
hatással.

Főlebb akartok állani a tömegnél? Igen szép
igen jó, csak hogy azt nem szűk nadrág, sem sza-
kálátlan pofa nem teszi. Külön akartok válni a
polgárságtól? Ez már nincs helyén, és ha a pol-
gárságtól el akartok válni, vagy levegőben kell
keresnetek állomási, vagy föld alá kell bujnotok.

Oh de vannak hiú lelkek, kik szégyenlik a
ruhát, mellyben apjuk, mellyben testvéreik jár-
nak. Vannak ábrándozók, kik azt hiszik, Uristen
kritikus szemmel nézi az emberek ruháit, és fé-
jét csóválja, ha látja, hogy pap atitát hord és
pantalont és szakállát simogatja.

Pedig én még soha sem láttam jóra való krisz-
tus — vagy apostol képet becsületes szakáll nél-
kül és bő palást nem hiányzik egyen is.

Le tehát a szolgáló rut jelével, le a férfiat-
lanság disztelenségével, le a hiúság, a balga áb-
ránd bizonyosságával, a különczködő ruhával.

Mig a főpapok látni fogják, hogy büszkél-
kedtek a livrében, a járom, mellyben nyögtek,
nem fog tágulni.

Mig a nép látni fogja, hogy külön váltok tö-
le, s is külön állandó töletek, mert tudnotok kell, a
szabad népnek csak csúfja a raboskodó pap.

Mig úgy látalak, mint eddig láttalak, mindig
kerülni foglak, mert félek, hogy veletek karon-
fogva látván engem barátim, boszusan fordulnak
el tőlem, mondván: noscitur ex sociis, qui non
cognoscitur ex se.

A katonának kell egyenruha. Legyen meg-
nektek is tiszti ruhátok, ha épen kell, midőn tisz-
tet gyakoroltok; de az életben, az egyenlőség
a szabadság, a testvérség nevében kérlek ne kü-
lönczkedjete.

Barsi József.

Nyílt levél a román képviselők-höz.

Kővárvidéke egy pár hóval ez előtt Kossuth Lajosnak egy polgári koszorút küldött hódolata jeletül, s az adományhoz a nép járult filléreivel, áldva a haza szabadítóját.

Kővárvidékén egy oláhtemplomban a helység határozatából Kossuth Lajos képét a megváltó mellé akarák függeszteni s arcképe fénykörösze megis rendeltetett egy festésznél.

Kővárvidéke egyik kerülete a Hosszu Lászlót, Buda Sándor, s az én ajánlatunkra egyhanyulag felkiáltással Kemény Zsigmondot választá képviselőnek, kit nem ismert, kit soha nem láttak a választók.

A másik kerület Pap Zsigmondot, nem azért mert román, nem azért mert pap, nem azért mert vidékbéli, hanem azért mert én negyedmagammal őt akarom.

Ezek történetek Kővárban ez előtt egy pár hóval.

Megmondjam nektek román képviselők, milly eseményeknek vagyunk tanui?

Figyeljétek!

Ki bírjátok a nép bizalmát, a román népet a Grachusok és Hunyadiak fajaét; ti segíthettek a bajon.

A román népnek őszintébb barátja nincs nálam, önök ismernek s tudják, tudhatják adatközből és tényeimből.

S mit őszinte barát sem nem hiszgek, sem nem rágalmozok; s annyit szabad legyen mondani önöknek, hogy soha nép gyávábban, czudarabban, pókedelmesebben nem viselte magát, mint a Kővárvidéki.

Ide ide román képviselő urak önök, kik a haza legvéresebb perczében olly sérelmek orvoslását sürgették, melyeket a volt aristocratiának szeretnek tulajdonítani; ide jöjjenek meghallgatni elámitott népfajukat, melly a régi sérelmes állapotot kívánja vissza.

Ide jöjjenek felvilágosítani és lecsendesíteni a román népet, és visszatartani a fegyvert, mellyet Kővár mostoha gyermekel a haza, a közös anya ellen ragadott.

Önök boldog ábrándjukban azt vélik, hogy e nép nemzetiséget, oláh főispánokat s több effélet követel?

Korántsem. Saját román tisztviselőit és papjait kiket imádott böszülten viszi kötözve Naszodra.

Im tényeket sorolandok elő, mert hitem, meggyőződés, hogy önök segíthetnek a bajon.

Az unjonczállítási törvény lejött, s az összeírás kevés ellenszegüléssel megtörtént; azonban

valamelly őrdögi sugalathból egypár falu Naszodra ment tanácsot kérendő; — Urbán alezredes, Erdély Jellasicsa, a császár hűségére eskette fel őket s megparancsolta, hogy minden száztól két katonát adjanak neki Naszodra.

Naszód Mehhává vált, s mint mahomed áhitatos népe egy vándorolt a Grachusok és Hunyadiak faja Urbánnak saruiról csókolni le a port, hozván onnan mindenki egy iratot, mellyen bizonyítatik, hogy ez s ez helység megjelent képviselője által, letette az esküt ő felségének 1-ső Ferdinándnak, a császári zászló alatt, és hogy ők mindnyájan katonák — s mind leginkább örül a nép — a pecsét, mellyen kétfejű sas volt, Paszera imperatului.

Egy pár nap elteltével a megyei tisztviselőnek megtagadja az engedelmességet, s nekem azt izenik, hogy a hol kapnak megölnek, mert én adtam el Kossuthnak a nemességet és az ő jogaikat három véka aranyért.

Mihályi Gábor kir. biztos hivatalos meghívására megjelen, és velem együtt utnak indul a közbátorság, rend és béke érdekében az illető szomszéd hatósági fő tisztviselőkkel értekezendőt.

S mi történik?

Utban a nép feltartóztat, fenyegetőzik, és már megragad bennünket Naszodra hurczolandó, ha gyorsan el nem vágatunk.

Ekkor ránk löttek.

Nem sokára két szolgabíró és egy ügyvédet elfognak, megkötözik, s gyalog hurczolják Naszodra.

Ott a katona tisztek elébe vezetettek, kik biztaták a népet, hogy verjék agyon a foglyokat.

Halfaludi János őrnagy ha magyarul szólítatik, mindég oláhul felelt.

Urbán, kit a nép azért szeret, mert nem oláh, hanem „becstületes német“ egyik foglyótól gnyosan kérdé: mért nem ment szolgabíró ur a Szerbek ellen?

Az elfogott tisztviselők románok, egész váratlanul haza bocsátattak.

De félve a népdühétől Naszodról fogadtak kísérelőkül katonákat, kiknek közbenjárások által szökhettek Bányára.

S jelenleg a vidékre két tisztviselő van, s azoknak hon léte sem tudatik.

A megye pénztárát Naszodra vitték, a pénztárnokai együtt — a pénztár megmentésére katonákat küldött a kir. biztos, de olly erő és néptömeg gyűlt össze, hogy a katonaság kénytelenített hátrálni — kezökbe hagyva a 11,000 p. fos.

pénztárt, épen most veszek sárgonyt Zeyk Károly kir. biztostól, kinek erélyes fellépte megmenté pénztárunk, Désnél katonai erővel utját állotta.

Ezek és más számtalanok a tények, melyeket el kell hallgatnom, de ezekből is ítélhetnek önök.

S nekünk is van tanuságunk belőle, hogy a magyar vagy szabad lesz, vagy meghal, s ha szabad lesz ön maga által minden segítség nélkül, köszönve csupán csak az istennek és önmagának.

S nem mondhatja egy népfaj sem, azt együtt vittük ki.

S a többiek mint kegyelem kenyeret úgy kapják tőlünk a szabadságot, mert ők mindnyájan ellenünk küzdöttek.

De mi szabadá tessük őket, mert nem tudják uram, hogy mit cselekedtek.

Bányán oct. 7. 1848.

Teleki Sándor.

H I R D E T É S E K.

A legjobb fogpor,

szeplővíz, és tyukszem-irtószér folyvást kapható — Löllbach nagyhid utcai boltjában.

Magyar központi vasút.

Naponkinti indulások 1848-dik october

1-sőjétől fogva további rendelkezésig.

A t. oz. utazók kérésnek, süveskedjenek legalább egy negyed órával az elindulás előtt a pályaudvarában megjelenni.

Pestről Szolnok felé személyvonat reggel 7 óra

” ” ” személyvonat délután 1 óra.

Szolnokról Pestre.

” ” ” Személyvonat reggel 7 óra

” ” ” 15 perczkor.

” ” ” Személyvonat délután 1 óra

” ” ” 15 perczkor.

Pestről Váczfalé reggel 7 óra 30 percz.

” ” ” délután 3 óra

Váczfalé Pestre reggel 9 óra

” ” ” délután 5 ”

A magyar központi vasut igazgatósága által.

Megjelenik e lap **MINDEN ESTE**. Előfizethetni e lapra Pesten a Lukács László nyomdájában (Országuton Kunewalder-házban). — A vidéken a postahivataloknál. **EGYES SZÁM** ára 3 kr. pp.

Felölös szerkeztő Pálfi Albert. — Nyomtatja és kiadja Lukács László. Országut, Kunewalder-ház.